Glastuinbouw Nederland
morgen groeit vandaag

Drenthe: ruimte voor circulaire glastuinbouw van morgen

De glastuinbouw in Drenthe is een innovatieve sector, die van belang is voor de regionale economie. De bedrijven waar zowel groente als bloemen en planten worden geteeld, zijn gevestigd in Erica en Klazienaveen. Met zo'n 50 bedrijven en 2.800 arbeidsplaatsen is de sector stevig verankerd in Zuidoost-Drenthe. Dankzij intensieve samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden zet de glastuinbouw vooruitstrevende stappen qua klimaattransitie, digitalisering en circulariteit.

Provincie Drenthe kan belangrijke randvoorwaarden creëren:

1. Ruimte voor versnelling van duurzame energiemix
2. Gebiedsgerichte ontwikkeling door maatwerk
3. Heldere provinciale strategie voor herstructurering
4. Kringlopen sluiten voor duurzame oplossingen
5. Voldoende beschikbaarheid van goed gietwater
6. Ruimte voor goede huisvesting voor werknemers

Samen bouwen aan gezondheid en geluk

De Nederlandse glastuinbouw levert elke dag een waardevolle bijdrage aan onze samenleving. In de kassen telen we producten die zorgen voor een gezonde, gelukkige en verantwoorde samenleving. Groenten, fruit, bloemen en planten maken mensen fitter, gelukkiger, brengen kleur, rust en verbinding in het dagelijks leven.

Groenten en fruit zijn lekker en gezond. Een gezondere leefstijl met voldoende variatie aan groenten en fruit kan jaarlijks een grote besparing opleveren op de alsmaar groeiende kosten voor onze zorg. De innovatieve technieken en duurzame teeltmethoden van de glastuinbouw zorgen ervoor dat mensen toegang hebben tot betaalbare en gezonde voeding.

Bloemen en planten hebben een unieke verbindende kracht. Ze brengen mensen samen en zorgen voor een positief gevoel, sfeer en zuurstof. Daarmee zijn ze essentieel onderdeel van ons dagelijks leven. Bloemen zorgen voor blijdschap, bieden troost en maken ons leven kleurrijker. Planten bieden ontspanning, maken onze huizen, kantoren en buurten vriendelijker en vergroenen en verkoelen onze leefomgeving.

De glastuinbouw zet grote stappen richting een circulaire sector. Telers sluiten kringlopen, verminderen het gebruik van grondstoffen en schakelen over op duurzame energie. Zo leveren we naast hoogwaardige producten ook oplossingen voor maatschappelijke opgaven op het gebied van de energietransitie, klimaatadaptatie en een toekomstbestendige leefomgeving.

Samen met provincies willen we transities versnellen. Door ruimte te bieden aan innovatie, samenwerking te versterken en duidelijke randvoorwaarden te creëren, bouwen we aan een sterke en duurzame glastuinbouwsector.

Glastuinbouw Nederland
morgen groeit vandaag

> *“Glastuinbouwbedrijven pakken hun rol in het energiesysteem. We gebruiken energie én leveren straks ook aan huishoudens en bedrijven.*
>
> *Inge de Vries, Drenthe Growers BV Erica*

1

Ruimte voor versnelling van duurzame energiemix

Glastuinbouwbedrijven in Drenthe werken aan een toekomstbestendige energiemix. In Erica doen ondernemers dat samen vanuit gebiedscoöperatie Spes Nostra. Met de gemeente Emmen en partners werken zij binnen het programma ORTESE aan één integraal energiesysteem voor de regio, waarin individuele oplossingen samenkomen.

Omdat aardwarmte nu geen haalbare oplossing lijkt, verkennen ondernemers andere mogelijkheden. Zij zetten in op een slimme combinatie van systemen en bronnen, zoals een warmtenet, zonne- en aquathermie en zelfs de mogelijkheid groen gas en CO_2 uit mestvergisting is een optie. De oplossing zit niet in één techniek, maar in het verbinden van meerdere bronnen tot een werkend geheel.
De provincie Drenthe kan deze ontwikkeling versnellen door ruimte te bieden aan innovatie en vergunningprocedures sneller en voorspelbaarder te maken.

Energie

Klimaatneutrale kas

Onze ambitie

In 2040 telen we groenten, fruit, bloemen en planten in de kas klimaatneutraal, met inzet van hernieuwbare energie, energiebesparende systemen en optimale benutting van externe CO_2. De glastuinbouw levert daarmee een actieve bijdrage aan een stabiel en duurzaam energiesysteem.

Wat wij bijdragen

Glastuinbouwbedrijven investeren in aardwarmte, restwarmte, elektrificatie en duurzame energiebronnen. Daarnaast biedt de sector flexibiliteit op het elektriciteitsnet door vraag en aanbod slim te sturen en energie op het juiste moment te gebruiken of te leveren.

Samen versnellen we

Met provinciale regie op energie-infrastructuur, uitbreiding van netcapaciteit en ruimte voor warmte- en CO_2-netwerken kunnen deze ontwikkelingen sneller worden gerealiseerd. Door projecten beter op elkaar af te stemmen en vergunning-verlening te versnellen, benutten we kansen optimaal.

Glastuinbouw Nederland
morgen groeit vandaag

Omgeving

Ruimte voor circulaire glastuinbouw

Onze ambitie
In 2040 zijn glastuinbouwbedrijven gevestigd in duurzame, toekomstbestendige gebieden en op andere innovatieve locaties.

Wat wij bijdragen
De sector investeert in efficiënte inrichting van gebieden, clustering van functies en versterking van ruimtelijke kwaliteit. Glastuinbouwgebieden leveren zo een actieve bijdrage aan een sterke en duurzame leefomgeving.

Samen versnellen we
Door duidelijke ruimtelijke keuzes te maken en ontwikkelgebieden aan te wijzen, bieden provincies ondernemers zekerheid om te investeren. Door uitbreiding, clustering en – waar nodig – verplaatsing in samenhang te bekijken, ontstaat ruimte voor duurzame ontwikkeling.

2

Gebiedsgerichte ontwikkeling door maatwerk

Gebiedsgerichte ontwikkeling versterkt de glastuinbouw in Zuidoost-Drenthe.

- **Erica**
  Erica is een kansrijke locatie voor de verdere ontwikkeling van een hightech glastuinbouwcluster. Hier is ruimte voor clustering, schaalvergroting en koppelingen met energie en CO_2-infrastructuur. Hier kan de glastuinbouw zich verder ontwikkelen tot een proeftuin van praktijkinnovaties op het gebied van automatisering en energieverduurzaming.
- **Klazienaveen**
  Voor de bedrijven in Klazienaveen zijn groei- en ontwikkelmogelijkheden minder mogelijk. Hier is ruimte voor minder energieintensieve teelten en functieverandering. Dit vraagt om flexibiliteit in beleid, ruimte voor maatwerk per bedrijf en passende regelgeving voor ondernemers die hun bedrijf willen verplaatsen.
- **Toekomstig tuinbouwgebied in Wijster**
  De verkenning van een nieuw glastuinbouwcluster bij Wijster biedt kansen om de glastuinbouw in Drenthe verder te versterken. Ondernemers zien mogelijkheden om restwarmte en CO_2 van Attero slim te benutten. Zo ontstaat voor ondernemers ruimte voor duurzame groei.

3

Heldere provinciale strategie voor herstructurering

Uit het visietraject met de gemeente Emmen en Provincie Drenthe blijkt dat vooral Erica kansen biedt voor hightech glastuinbouw. Daarom zijn duidelijke afspraken over verplaatsing en sanering cruciaal. Dit vraagt om een heldere provinciale strategie op herstructurering.
Een passende verplaatsings- en saneringsaanpak geeft ondernemers ruimte om te investeren in nieuwe ontwikkelingen, maakt het mogelijk om verouderde bedrijven te saneren en versterkt de regie van gemeenten op de ruimtelijke ontwikkeling.

4

Kringlopen sluiten voor duurzame oplossingen

In Drenthe liggen kansen om de glastuinbouw sterker te verbinden met andere sectoren, bijvoorbeeld binnen het Noord-Nederlands Landbouwpact. Door regionale kringlopen te sluiten, ontstaan nieuwe duurzame oplossingen. Ondernemers verkennen hoe zij reststromen kunnen benutten, bijvoorbeeld voor bodemverbetering in de akkerbouw en via mestvergisting voor de productie van groen gas, warmte en CO_2.
Deze samenwerking versterkt het verdienvermogen van ondernemers en draagt bij aan de opgaven op het gebied van klimaat, water en bodem.

Glastuinbouw Nederland
morgen groeit vandaag

> *Water is onze basis. We zetten in op slim bufferen, hergebruik en verkennen de mogelijkheid van natuurlijke zuivering bij uitstroom om zo de waterkwaliteit en biodiversiteit te verbeteren.*
>
> *Jurjen van Dijken, Polman BV*

5

Voldoende beschikbaarheid van goed gietwater

De beschikbaarheid van voldoende goed gietwater is essentieel voor de toekomst van de glastuinbouw in Drenthe. Optimalisatie van het hergebruik van water en waterberging, zoals ondergrondse opslag, is hierin noodzakelijk. Ondernemers verkennen daarnaast de mogelijkheden van natuurlijke buffersystemen.
Gebiedscoöperatie Spes Nostra werkt graag met Provincie Drenthe samen aan een toekomstbestendige watervoorziening.

Water

Schoon water in en om de kas

Onze ambitie
In 2030 telen glastuinbouwondernemers groenten, fruit, bloemen en planten in harmonie met de natuurlijke omgeving. Water wordt maximaal hergebruikt, emissies naar het omliggende oppervlaktewater zijn er niet meer en de glastuinbouw helpt wateroverlast voorkomen.

Wat wij bijdragen
Glastuinbouwbedrijven investeren in gesloten watersystemen, opvang van regenwater en innovatieve (zuiverings) technieken. Daarmee dragen zij bij aan waterefficiëntie, waterkwaliteit en klimaatadaptatie.

Samen versnellen we
Provincies kunnen de verduurzaming van de gietwatervoorziening stimuleren en het gebruik van omgekeerde osmose toestaan zolang er geen alternatieven zijn. Door betere samenwerking tussen provincies, waterschappen en ondernemers kunnen waterkwaliteitsgegevens slimmer worden gedeeld en benut. Duidelijke en consistente regels, met ruimte voor maatwerk, zorgen ervoor dat de waterkwaliteit verbetert en innovatieve oplossingen sneller kunnen worden toegepast.

Plantgezondheid

Biologisch ecosysteem in een circulaire kas

Onze ambitie
In 2030 telen we in een robuust en weerbaar ecosysteem, met minimale emissies en vrijwel zonder residu. Weerbare gewassen, preventie, natuurlijk evenwicht en slimme teeltsystemen vormen de basis.

Wat wij bijdragen
Glastuinbouwbedrijven investeren in innovatieve teeltsystemen, sterke rassen, biologische bestrijding en nieuwe technieken waardoor gewassen minder vatbaar zijn voor ziekten en plagen. Ook investeren steeds meer ondernemers in de biodiversiteit rondom de kas.

Samen versnellen we
Provincies kunnen de samenwerking tussen telers, kennisinstellingen en overheden stimuleren op bredere opgaven zoals biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. Al gaat een steeds grotere rol spelen bij het vroegtijdig detecteren van ziekten en plagen in een gewas. Door start-ups en glastuinbouw beter aan elkaar te koppelen, kunnen veelbelovende innovaties sneller in de praktijk worden getest en opgeschaald.

Glastuinbouw Nederland
morgen groeit vandaag

Arbeid

6

Ruimte voor goede huisvesting voor werknemers

De glastuinbouw in Drenthe is een belangrijke werkgever. Bedrijven bieden werk aan een brede groep mensen: van teeltspecialisten en technici tot dataspecialisten. Zowel medewerkers uit de regio als arbeidsmigranten werken in de sector. Ook bieden ondernemers kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
Goede huisvesting is een randvoorwaarde voor een leefbare regio. Ondernemers geven de voorkeur aan huisvesting op eigen terrein. De versterkte regierol van de provincie op de regionale woningbouwprogrammering biedt kansen om de huisvesting van arbeidsmigranten mee te nemen in regionale afspraken. De provincie Drenthe kan hierin sturen door ruimte te bieden in beleid, samenwerking tussen gemeenten te versterken en te zorgen voor duidelijke kaders.

Vrijwel autonoom telen

Onze ambitie
In 2040 is de glastuinbouw een hoogtechnologische sector waarin robotisering, digitalisering en AI het werk ondersteunen. Bedrijven bieden aantrekkelijk en betekenisvol werk voor zowel praktisch opgeleide mensen als voor kennisintensieve en complexe functies.

Wat wij bijdragen
De sector investeert in goed werkgever- en inlenerschap. Glastuinbouwbedrijven creëren een veilige, gezonde en leerrijke werkomgeving voor zowel Nederlandse als internationale medewerkers.

Samen versnellen we
Om de transitie naar vrijwel autonoom telen mogelijk te maken, zijn ook de komende jaren nog internationale medewerkers nodig. Voor deze groep is voldoende gecertificeerde huisvesting nodig. Ondernemers kunnen woonkernen ontlasten door huisvesting op eigen erf te realiseren. De regelgeving voor huisvesting verschillen nu per gemeente. Meer provinciale regie kan zorgen dat regels voor huisvesting eenduidiger worden. Hierdoor kunnen ondernemers versneld investeren in huisvesting en bijdragen aan een goed functionerende arbeidsmarkt en leefomgeving.

Contactpersonen
Inge Bergsma-de Vries, voorzitter regio Groningen/Drenthe
+31 6 309 636 88 ingedevries@drenthegrowers.nl

Renske Dortland, regiocoördinator Groningen/Drenthe
+31 6 235 383 52 rdortland@glastuinbouwnederland.nl

Louis Pasteurlaan 6, 2719 EE Zoetermeer
085 003 64 00
info@glastuinbouwnederland.nl

www.glastuinbouwnederland.nl